

Bilbotik euskarara eta euskaratik Bilbora begiratzen du Txepetxek bere liburuan

Hamar urteetan landutako liburua «ausarta, estetikoa eta multisensoriala» dela dio egileak

Gorane Agirre / Bilbo

Jose Maria Sanchez Carrion Txepetx-ek *Márgenes de encuentro. Bilbao y el euskara. Aplicación sociolingüística de la territorialidad* liburua

kaleratu du, Bilboko Udalaren laguntzarekin. Liburua, azken hamar urte-etako lan mardularen emaitza, «ausarta, eskuzabala, iradokitzailea, estetikoa, multisentsoriala eta egoera baten mugan idatzia» dagoela

nabarmendu zuen Kartagenako idazleak. Topagune izan nahi duen liburu honetan, Bilbotik euskarara eta euskaratik Bilbora begiratzen du egileak, «sarritan estrabikoak izan diren begiradak» gaindituz.

DUELA hamar urte Jose Maria Sanchez Carrion Txepetx-ek *Euskara Bilbon* liburua landu zuen, Siadecorekin batera. Orain «peregrinazio luze batean» jorratu eta 20 urteko lanaren ibilbideari amaiera ematen dion lana kaleratu du: *Márgenes de encuentro. Bilbao y el euskara. Aplicación sociolingüística de la territorialidad*.

Lan biak Bilboko Udalaren laguntzaz plazaratu ditu, eta bietan Bilbo da aztergai, bere teoria aplikatzen hasi zen hiria.

Liburuak bata bestearen osagarri diren hiru titulu daramatza, eta nolabait bere edukiaren bilakaera islatzen dute.

Márgenes de encuentro titulu esplikatiiboak islatzen duen bezala, liburuak elkar topo egin ez eta bazterretan zeuden balore, ideia, mundu eta abarren topagune izan nahi duela azaldu zuen Txepetxek. «Bazterrak elkar aurkitu eta beren zentralitatea aurkitzen dute batzen dituen zubi baten bidez», azaldu zuen.

Bilbao y el euskara titulu inplikatiboa dela eta, egileak Bilbotik euskarara eta eus-

Txepetx liburuaren aurkezpen ekitaldia, atzo.

karatik Bilbora egiten den begirada «eraldatzaila» islatzen du. Haren esanetan, «sarri askotan begirada estrabikoak izan dira; ez dute bata bestea aurkitu. Baina beren zentralitatea ahalbidetatzen duen gurutzea lortzen dutenean, euskara Bilbotik uler dezakegu Bilbo gaitza beharrean sendagai izan dadin, eta era berean Bilbo-

ren mundua euskaratik. Eta begirada horrek inplikazio sakona eskatzen du».

Esplikazio eta inplikazioaren ostean, aplikazioa datorela azaldu zuen Txepetxek, alegia, hirugarren titulua. «Aplikazioak», gehitu zuen, «lurraldekotasunaren ulermen berri bat, lurraren zentzu berri bat eskatzen du, ideologia guztietatik at».

Presarik gabe, isiltasunean, geldiuneekin eta hausnarketa sakon eta ugariarekin hamar urtetan landutako liburua «iradokitzailea, garbia, estetikoa, ausarta, eskuzabala, bitxia eta multisentsoriala» dela adierazi zuen Txepetxek atzoko agerraldian. Era berean, «egoera baten mugan idatzia» dagoela azpimarratu zuen.

CGPJren osoko bilkurak gaur zehaztuko du Blanquezen zigor espedientea

■ Atzo itzuli zen bere lanpostura Donostiako Entzuteigiko Bigarren Sekzioko presidentea

Erredakzioa / Donostia

LUIS BLANQUEZ-EK atzo bete zuen bere epaile lanbideko jardunean bildutako zenbait ezagutza prentsari erakustegatik CGPJ Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak iragan apirilaren 26ean ezarri zion behin-behineko suspentsioa.

Donostiako Entzuteigiko bigarren aretoan gertatutako zenbait eztabaida eta bere lankide Coro Cillan magistratuaren aurkako zenbait kritika egunkari baten bidez ezagutzera eman zituen Blanquezek, eta horregatik zabaldu zitzaion espedientea.

Blanquezek, gainera, Euskal Herriko Justizia Tribunal Gorenari ere eskutitz bat igorri zion Coro Cillan magistratua kritikatu, «Bigarren sekzioko funtzionamendua oztopatu eta epaite lanetik kanpoko irizpideez» lan egiten zuela esanez.

Cillanen lana eta Bigarren sekzioa aztertu zituen Entzuteigiko presidente Jose Luis Barraganek, eta oso larritzat jo zuen magistratu horrek bere gain zuen epai atzeratuen pilaketa. CGPJren Diziiplina Batzordeak, ordea, larritzat soilik jo zuen falta hori, eta 100.000 pezetako isuna ezarri zion (4.000 libera inguru). Samurtze hori zela eta, Barraganek dimisioa aurkeztu zuen.

Blanquezen zigorra

Datuak errebelatzeagatik sei hilabetez egon da Blanquez kargua utzita. Hala ere, Botere Judizialaren Diziiplina Batzordeak Donostiatik gutxienez 100 kilometrora dagoen lekuren batera lekualdatzeko eta 250.000 pezetako isuna ezartzeko eskatu du (10.000 libera inguru).

Botere Judizialaren Kontseilu Nagusiak gaur egingo duen osoko bilkuran erabakiko du ziurrenik Luis Blaquez magistratuari eskatzen den isun hori ezarri edo ez.

J.M. Sanchez Carrion Txepetx · HIZKUNTZALARIA ·

«Euskaldungoa sendotzeko erdaldungoan inpaktatu behar da»

■ Siadeco elkartearekin *Euskara Bilbon* lana landu zenuenetik hamar urte igaro dira, denbora honetan nola aldatu da euskarak Bilbon duen egoera?

Hamarkada honetan, aldaketa kualitatibo garrantzitsua egon dela uste dut. Euskarak Bilbon hartu duen presentzia ikaragarria izan da, bere zentralitatea hartu du. Aldaketa hori proiektu konkretu baten emaitza izan da, elkarlanean garatutakoa.

Pertsonalki eta subjektiboki

esango nuke eman zaiola euskarari eta euskaratik bizitzeari ez zegoen ilusio bat.

■ Liburuaren hiru tituluak bezala, euskara, gaztelania eta frantsesa bide paraleloetatik joan daitezke elkar topo eginez?

Erdarak lagun diezaioke euskarari, euskarak bere estatusa eta bere funtzioen errepertorioa osa dezan. Eta euskarak lagun diezaike gaztelaniari eta frantsesari beren korpusa beren birus ideologiko zapaltzaile horretatik kanpo egiteko.

Euskaldunak trinkotzeko eta konpaktatzeko inpaktatu egin behar da erdaldungoaren multzoan ere. Inpaktatzeak hau esan nahi du: ez bakarrik euskarari hurbiltzea, baizik eta euskararen kontra esistitzen diren ideologia kentzaile horiek neutralizatzea.

■ Euskararen erronka topaguneak eraikitzea al da?

Baietz esango nuke. Abiapuntu bezala, baina ez helburu bezala. Halako topagunetik abiatu behar da gero elkarrekin bidea urratzeko.

Planteamendu unibertsal eta eskuzabala egin behar da, topagune dinamiko eta erakargarriak izateko, eta ez ghetto-ak sortzeko.

Bidea koolinguismoa da, eta ez elebitasun sustitutorioa ez plurilinguismo generalizatua.